

**ZÁMEČEK
ZEZADU:**

**Čtení na dlouhé
zimní večery**

ZÁMEČEK

**DAVID BERNKLAU:
Jak kluk z děcáku
vybudoval
stavební firmu**

Davidu jsem poprvé potkal v roce 1994 – bylo to první „živé“ dítě z dětského domova, které jsem na vlastní oči viděl.

**Přijel na tábor na horskou chatu Stožek a řekl:
„Kde tady v těch kopcích budeme hrát fotbal?“**

V té chvíli mi bylo jasné, že je jiný než většina ostatních dětí z děčáků.

**Vyučil se kuchařem, a když mohl,
přijel na naše akce a vařil na táborech.**

Na zahraničních štacích vydělal jako kuchař statisíce – většinu z nich rozpůjčoval svým kamarádům z domova, kteří měli průšvihy a hrozila jim exekuce. Většinu těch peněz už nikdy neviděl...

Pak si založil stavební firmu, která vybudovala desítky střech po celé republice. A rozhodl se postavit na Myšinci „domeček“ pro vedoucí. Vysnil si, že bude větší a lepší, než bylo v projektu, a to taky splnil. Vložil do něj vlastní statisíce a kus svého srdce.

Tento příběh je příběhem člověka, který přišel ve 12 letech do děčáku jako záškolák a dítě rodičů, kteří polovinu výplaty prohráli v automatech a zbytek propili. Může být inspirací pro vás, kteří teď čtete tyto řádky v kterémkoliv dětském domově v České republice.

A hlavně je poděkováním za všechno, co pro Duhu Zámeček a děti z děčáků David udělal – a ještě udělá.

I když poděkování je to poslední, co David očekává. Nejdůležitější pro něj je, aby všechno fungovalo tak, jak má.

Připravil Vladislav Sobol

ZA TREST NA TÁBOR

První tábor ti změnil život, ale všechno mohlo být úplně jinak. Původně jsi tam vůbec neměl jet...

Máš pravdu, táborem mě v domově potrestali.

V devadesátých letech minulého století se jezdilo na tábor za trest?

Kamarád ukradl kolo. Já jsem věděl, že je kradené a kde bylo schované, ale nepráskl jsem ho.

Proč kradl kolo?

Chtěli jsme si zajet do Ostravy. Já jsem si půjčil kolo od spolužáka, ale kamarádovi – jmenoval se Eda – nikdo kolo nepůjčil, tak si ho ukradl a v Ostravě nechal u ségry. Zpátky jel autobusem a já na kole, vrátil jsem ho spolužákovi a oba jsme čekali, jestli se na něco přijde. V noci přijeli policajti, vzbudili Edu a pak i mě, protože všichni věděli, že jsme jeli spolu. Tvrdil jsem, že nic nevím, což mi nevěřili, protože věděli, že vím... Tak mi ředitelka zakázala prázdniny u babičky a místo toho mě poslala na tábor. A na samosprávě se řeklo, že když nejedu

domů já, tak nepojedou ani sourozenci – a jeli jsme všichni čtyři.

To tě museli proklínat...

Zavařil jsem jim to na měsíc prázdnin. Všichni jsme chtěli domů. Každý tehdy chtěl k rodině, ať to tam bylo dobré nebo špatné. Já jsem byl navíc našťvaný, že mě trestají za něco, co mi nedokázali.

Vzpomínám si na okamžik, když jste přišli k chatě Stožek, kde tábor probíhal. Tehdy děčáky ještě nikam moc nejezdily, takže jsi byl první dítě z domova, které jsem v životě viděl. Rozhlídl ses a znuděně řekl: „Kde tady v těch kopcích budeme hrát fotbal?“

To si zase nepamatuju já (smích). Byl to můj první tábor v životě, takže jsem nevěděl, co nás čeká, co tam budeme dělat. Ale tušil jsem, že budeme muset někoho poslouchat...

Nakonec sis ale tábor docela užil, ne?

To jo, i když fotbalové hřiště tam nebylo. Ale využili jsme takový hliněný plácek na volejbal a fotbal jsme hráli na něm. A možná poprvé jsem zjistil, že jsou i jiné zábavy než honit se za

balónem. Měli jsme tam spoustu soutěží a to mě bavilo, protože jsem je chtěl všechny vyhrát.

Tehdy jste na tábory s domovem nejezdili?

To přesně nevím. My jezdili hlavně k babičce, tak jsem se o tyhle věci moc nezajímal. Ale tolik táborů, jako mají děcka dneska, tehdy určitě nebylo. Na druhou stranu jsme měli akční vychovatelku a ta s náma jezdila na různé chaty nebo na lyže do Palkovic, prostě pořád organizovala nějaké programy.

Jak dneska – po více než čtvrtstoletí – na ten tábor „za trest“ vzpomínáš?

Asi mi změnilo život to, když jsme se poznali. Já jsem nemohl spát a po večerce jsem sedával u barelu s čajem. Tam jsi za mnou párkrát přišel. Když jsme se bavili a poznal jsem, že ti můžu důvěřovat, tak jsem měl vnitřní pocit, že nemusím být to dítě, které tam je vyložené za trest. Navrhl jsi mi, že bych mohl více pomáhat, tak jsme jezdili na nákupy a poznal jsem, jak se taková akce organizuje. Trochu jsi mi rozsvítil... Takže po táboře jsem sice odjel se sourozenci k babičce, ale druhý den jsem si sbalil věci, sedl na vlak a odjel zpátky na Stožek na svoji první brigádu do kuchyně. To jsem ještě vůbec netušil, kolik takových brigád v kuchařském oblečení mě ještě čeká (smích).

PRVNÍ ZÁŽITEK Z DOMOVA? BITKA NA KREV!

Vratme se o pár měsíců zpátky, když ses ve dvanácti dostal do domova. Jak vzpomínáš na svůj první den?

S nikým jsem se moc nebavil a posadil se do sedaček, které byly před skupinou. A pozoroval jsem, co se děje kolem. Nejdříve nakoukl jeden cigán, pak druhý, třetí... Musím říct, že proti cigánům nic nemám – bydleli jsme ve Vítkovicích a tam jich bylo více než dost. Pak jsem mezi nimi v domově měl i dost kamarádů a dneska – když trochu přeskočím – dokonce několik dospělých cikánů nebo Romů zaměstnávám a musím uznat, že umí makat. Ale tehdy jsem to bral jinak, jako malý dvanáctiletý blondáček

jsem měl možná i trochu strach. Naštěstí pak přišel už jen čtvrtý, víc jsme jich tehdy v domově neměli (smích). Snažil jsem se nic nedat najevo a hlídat šestiletého brácha Honzu, byl jsem takový starostivý brácha...

Tehdy domovy fungovaly jinak než dnes, v děcáku vás bylo 60 ve skupinách po 15.

Jak bylo těžké vybudovat si nějakou pozici, aby tě ostatní brali?

V pokoji nás spalo šest – já s o rok starším bráchou, pak naši vrstevníci i učni. A všichni naznačovali, že se máme připravit na bitku, která přišla hned po pár dnech. Za naši rodinu vybrali mě, protože jsem tehdy byl o něco silnější než brácha. Měl jsem se porvat s největším bitkařem z pokoje. Kluci udělali kruh a začal boj, ve kterém měl prohrát ten, komu jako první poteče červená.

Jak jsi dopadl?

Nakonec to skončilo remízou. Ale nemůžu říct, že bych si tím vytvořil nějaký respekt, starší kluci to měli spíše pro zábavu.

DO DOMOVA? JAKO Z AKČNÍHO FILMU

Pojďme ještě proti proudu času. Vzpomínáš si na den, kdy vás odvezli do domova?

Úplně přesně. Naši pracovali na tržišti, takže odešli brzo ráno do práce. A najednou jsme viděli, jak otevřeným oknem – bydleli jsme v přízemí – skočil někdo dovnitř. Teprve pak jsem si uvědomil, že to jsou policajti, hned se postavili do dveří a budili nás. Pak přišly ještě dvě ženské: „Oblíkejte se, jedeme.“

To bylo takhle rychlé?

Mezitím přivezli mamku. Brečela... Úředníci chtěli, ať se to neprodukuje, jenže jsme nemohli nikde najít ségru. Měli jsme totiž dětský pokoj tak trochu přestavěný, z velké skříně jsme si udělali postel, aby nám nebyla zima. Dokonce jsem si v té skříní přitápěl elektrickým vaříčem...

Jak to dopadlo se sestrou?

Spala na matracích za tou skříní, takže se policajti museli trochu snažit, než ji našli. Jeli jsme k doktorce pro papíry a rovnou do domova. Tam si nás převzala ředitelka, nafasovali jsme oblečení a čekali, co bude.

ZÁŠKOLÁK, KTERÝ UMĚL VŠECHNY PODPISY***Proč jste se vlastně do domova dostali?***

Já ani starší brácha jsme nechodili do školy. Trvalo to půl roku – od listopadu do května.

Jak je možné, že se na to nepřišlo dřív?

Bylo to dobře vymyšlené. Každý den jsem si od spolužáka opsal zadání, co ve škole dělali, a doma jsem si pak všechno napsal, udělal úkoly. Pod kobercem jsme se učili podpisy učitelů a pak si psali známky do žákovské. Na to byl táta pes, kontroloval nás, ale na nic ne-

mohl přijít, až to prasklo ve škole.

Rovnou vás odvezli do domova, nebo to nejdříve řešili s rodiči?

Řekli to rodičům a my nic netušili, takže když jsme se jednoho dne vraceli „jako“ ze školy, čekal na nás otec s otázkou, jak bylo ve škole. Suverénně jsem si vymyslel, že dneska fajn, že jsem dostal dvojku... Druhý den nás dovedl přímo ke škole, ale já jsem jedněma dveřma vyšel dovnitř, proběhl přes šatny, u sestry jsem si nechal aktovku a vyběhl druhou stranou. Sedl jsem do první tramvajky a jel pryč.

A pak přišli policajti...

Ještě to pár dní trvalo. Ale ve Vítkovicích už se povídalo, že se na nás chystá sociálka, ať si dáme pozor. Měli jsme souseda, který rodiče udával, třeba když měli něco vypité a mamka od tašky dostala nebo když jsme neměli co jíst. Ale já jsem to tehdy asi moc neřešil...

S mamkou a bráchou Osvaldem
(David vpravo)

KDYŽ SE JDE Z PRÁCE ROVNOU DO HOSPODY

Přece jen se mi to nezdá, že rodiče nic nepoznali.

Mamka to asi tušila... Problém byl ten, že naši prodávali na tržišti a dostávali výplatu každý den. A z trhu se šlo rovno do hospody. Domů přišli často až večer, navíc „pod vlivem“, bez jídla...

Co jste teda jedli? Přece jen jste byli čtyři sourozenci...

Zprvu se mamka snažila ještě něco uvařit, ať si to „po škole“ ohřejeme. A pak už nechávala jen lístky, jak se co dělá, takže jsem začal vařit. Když bylo z čeho.

Ve dvanácti jsi začal vařit pro čtyři lidi?

Myslím, že ještě dříve. Hodně mě to bavilo, tady asi začala moje kuchařská kariéra (směje se). V jedenácti už jsem zvládl třeba guláš, domácí chlupeaté knedlíky a další běžné jídla.

Kdy tyhle špatné časy začaly? Takhle žila vaše rodina pořád?

Víš, já jsem to tehdy nebral jako špatné časy, připadalo mi, že se starám o rodinu...

Tak jinak – byly i nějaké lepší časy?

Dříve jsme bydleli v paneláku v Hrabůvce a tam všechno fungovalo líp. Rodiče měli normální práci, výplatu dostávali jednou měsíčně a vypadalo to, že je všecko v cajku.

Máš nějaké vzpomínky na „šťastnou rodinu“?

Otec nás bral na nohejbal, v zimě se souse-dama vylívali vodou plácek na parkovišti, kde jsme chodili hrát hokej, snažil se nás táhnout ke sportu. Chodili jsme na hříby, jezdili stánovat, to byly pěkné zážitky. Pamatuji si, jak nás jednou přepadl extrémní déšť – otec se snažil vykopat kanálek kolem stanu, ať může voda odtékat, ale šlo to skrz... Naštěstí kousek bydlela nějaká teta, u které jsme mohli přenocovat.

Takže vlastně rodinná idylka?

Asi už tehdy byly nějaké krize, občas došly peníze, ale my jsme byli dost malí a neviděli do toho. Naši pak přišli o práci, neměli na nájem a přestěhovali jsme se do starého baráku ve Vítkovicích. Tím tržišťem a stylem života, kdy začali peníze dostávat každý den, se všechno změnilo i pro nás.

FOTBAL – LÁSKA A DROGA

Tvou životní vášní je fotbal. Teď už ho sleduješ jenom v televizi, ale nebýt zranění, dotáhl bys to možná až do ligy...

To určitě ne (smích). Nebyl jsem žádný velký talent, všechno jsem si vydřel. Ale fotbal mě zachránil hlavně v domově, to byl můj jediný útek od domovské reality.

Jak to začalo?

K fotbalu mě dovedl otec. Přes kamarády mě zapsal do Sokola Hrabůvka, pak jsem chvíli trénoval národní házenou a vrátil se zpátky k fotbalu.

A v domově?

V domově byli rádi, že sportujeme, jinak se v Brušperku nedalo nic moc dělat. Náš domov tehdy vlastně držel dorostenecké družstvo Brušperk – v základní jedenáctce bylo osm kluků z domova. Náš denní program byl každý den stejný – přijít ze školy, položit aktovky a utíkat na hřiště. Vrátili jsme se až na večeri, udělali úkoly a ztratili se v pokoji.

Takže vychovatelky byly rády, že mají klid...

Asi jo, ale na druhou stranu to možná braly jako nějakou motivaci. Naoko nám sport zakazovaly, takže jsme dělali všechno pro to, ať nemáme průsery a špatné známky. My jsme to pak domovu vrátili třeba tím, když jsme v Olomouci, tenkrát ještě na betoně, třikrát za sebou vyhráli putovní pohár a v tu chvíli zůstal ten pohár našemu domovu.

Jenže fotbal za oficiální klub přece nemůže hrát každý.

Když jsem po příchodu do domova nastoupil do žáků, nebylo to moc organizované. Trenéři brali každého, kdo měl zájem. Běžně jsme dostávali náklep třeba 14:1, ale i ten jeden gól jsme oslavovali. A když nebyl trénink, postavili jsme za domovem branky z popelnic...

Ale přece jen se z tebe stal hráč, na kterém Brušperk stavěl...

Všechno se změnilo, když jsem začal hrát za dorost. Měli jsme trénink třikrát týdně – v pondělí, středu a pátek. A já jsem k tomu chodil v úterý a čtvrtek na tréninky mužů, protože jsem chtěl hrát něco víc. Už v šestnácti jsem chtěl hrát za muže a v sedmnácti se mi to podařilo.

Se spolužáky
na oslavě (vpravo,
současná přítelkyně Blanka uprostřed)

V dorostu jsi byl dokonce kapitánem.

Jak sis tu pásku na ruce užíval?

V dorostencích nás trénovalo několik výborných trenérů a mezi nimi Jiří Jurčík, bývalý ligový fotbalista. Už to nebylo jako v žácích, kde nám hodili balón a „běžte si kopat“. Právě pan Jurčík mi dal v mém fotbalovém životě nejvíc. Když se pak zranil náš kapitán, řekl: „Bery, na, vezmeš si pásku.“ A ta mi zůstala v celé dorostenecké soutěži.

Co obnáší to, že je člověk kapitán týmu?

Zodpovědnost. Máš nějaké povinnosti, třeba kontrolovat protihráče v soupisce podle fotek, ale hlavně víš, že musíš ten tým ukočirovat. Nechci říct, že mi narostly křídla, ale cítil jsem psychickou podporu, že je to dobré a může to být ještě lepší. Dneska mám radost z toho, že jsem za muže kopal v jednom týmu třeba s Václavem Daňkem, který hrál dříve za Baník i za reprezentaci. Pak jsem kopal nějaký čas i za Staříci. A ještě bych rád zmínil jednoho spoluhráče, se kterým jsem měl tu čest si zahrát – Aloise Grussmanna, který svého času hrál španělskou ligu za Betis Sevilla.

UMÝVAT NÁDOBÍ UMÍM.

PUŠŤTE MĚ K VAŘENÍ!

Po dvou letech v domově sis musel zvolit střední školu. Proč jsi šel na kuchaře?

Asi to začalo už doma, když jsem se musel starat o sourozence a každý den jsem vařil. Věděl jsem, že mě to baví. I když je fakt, že v domově jsem svoji kuchařskou kariéru trochu přerušil.

Proč jsi v domově nevařil?

Musím zopakovat, co už jsem říkal – tenkrát to chodilo úplně jinak než dnes. Všechno jsme dostali z domovské kuchyně, v naší kuchyni jsme maximálně ohřáli čaj. Ale když jsem začal jezdit za tebou na chatu na brigády do kuchyně, tak se to zase vrátilo...

Takže kuchař byl jasná volba?

V domově chtěli, ať jdu na zedníka, což byla klasika a navíc to bylo nejbližší. Ale věděl jsem, že když se budu na kuchaře učit v Těšíně, tak už to bude na půl cesty na Stožek a mohl bych tam jezdit o víkendech pomáhat.

Jak jsi přesvědčil ředitelku domova?

To byla myslím tvoje práce. Jeli jsme společně

přímo za ředitelem té střední školy, on řekl, že mě vezme, a ředitelku jsme postavili před jasnou věc.

A z děcáku ses přestěhoval na internát...

Tam se mi líbilo. Byl jsem rád, že nemusím poslouchat domovské vychovatelky, které měly pořád nějaký problém a musely se řídit domovským řádem. Na intru to bylo jiné. Když jsme neměli průser, tak jsme mohli fungovat jako normální děcka.

A co to vaření?

Na praxi jsem chodil do hotelu Piast, kde mě spoustu věcí naučila skvělá mistrová paní Szarowská.

Byl jsem asi dobrý učeň – chtěl jsem mít věci tak trochu vyšperkované. Tak to mám vlastně celý život. Když má jídlo nějak chutnat, tak ať chutná. Když má vonět, tak ať voní.

Takoví asi nebyli všichni tví spolužáci.

Nebrali tě jako „šprta“?

Ve škole jsem nepatřil mezi nejlepší, ale na praxi to bylo jiné. Vzpomínám si, když mě první den poslali k myčce. Řekl jsem, že umývat nádobí už umím, ale že jsem se přišel naučit vařit... Tím jsem si asi personál získal, takže zatímco ostatní spolužáci zůstali u té myčky nebo chystali oblohy, já jsem dělal s kuchařkami minutky.

PODRAZ Z DĚCÁKU

Dostal jsi výuční list. Co bylo pak?

Chtěl jsem se přihlásit na nástavbu, ale matematikářka mi řekla, že mě nepustí, protože jsem celé tři roky opisoval. Cítil jsem velkou křivdu a jako tvrdohlavec jsem si přihlášku nepodal. Řešil jsem, co dál, protože do osmnácti mi chybělo půl roku. O prázdninách jsem potkal kamaráda Štefana z DD Melč, který dělal hotelovku v Šilheřovicích. Řekl mi, ať to zkusím u nich. Zajel jsem za ředitelem a klaplo to.

NÁLEPKA „DÍTĚ Z DOMOVA“

„To označení mi vadilo už v Brušperku, což bylo malé městečko a všichni nás poznali podle károvaných košil. Když jsme šli se skupinou na náměstí a po rozchodu nás vychovatelka svolávala: Děti z dětského domova..., šel jsem zpátky sám bočníma uličkami. Teď už to spousta lidí ví a vlastně mi to ani nevadí. Naopak jsem rád, že jsem byl v domově, protože kdo ví, jak by se to vyvíjelo a co by ze mě dneska bylo.“

Nejsi extra studijní typ. Nebyla pro tebe nástavba moc velké sousto?

Přišel jsem do Šilheřovic plný energie. Říkal jsem si: Poprvé se budu poctivě učit! Jenže na internátě byly pod námi dvě patra holek, takže místo učení jsem se věnoval jen fotbalu a ženským. Někdy jsem se i snažil, ale pak přišly holky. „Pojď ven, to se naučíš večer...“ Tak jsme chodili s partíí na víno, na pivo. Dopadlo to tak, že jsem se přestal učit úplně a na pololetí mi vycházelo osm pětěk.

To je docela dost...

V domově mi ředitelka řekla, že musíme udělat nějakou dohodu, protože mám drahou školu. Dohodli jsme se, že když budu mít na třičtvrtěletí nějakou pětku, tak skončím.

Z osmi pětěk na nulu. Dokázal jsi to?

Nejhorší pro mě byla němčina, ale když jsem viděl, že mi teče do bot, tak jsem se za víkend naučil sedm lekcí slovíček a dostal první jedničku. Tehdy mi řekli, že nejsem hloupý, ale líný... Na vysvědčení mi pak zůstala jenom jediná pětka – právě z němčiny. Šel jsem poprosit paní profesorku, jestli by mi nemohla dát čtverku, ale nikomu jsem nevysvětlil proč. Řekla, že mi čtyřku dát nemůže, ale když to tak půjde dál, tak na konci roku budu mít lepší známku. Tak jsem se vrátil do domova a řekl paní ředitelce, že dohoda je dohoda... Studium jsem přerušil s tím, že se tam někdy vrátím.

A vrátil ses?

Ve skutečnosti už ne. Ale pořád jsem do Šilheřovic jezdil za Štefanem a za holkama. Jednou jsem se zastavil u bývalé třídní a byla tam i němčinářka. Zajímalo jí, proč jsem skončil, moje němčina prý byla na dobré cestě a na konci roku bych určitě nepropadl. Tehdy jsem poprvé vysvětlil tu dohodu s ředitelkou domova. A moje třídní mě doslova zmrazila – řekla mi, že studenti z dětského domova neměli žádné školné, všechno hradila škola a domov platil jen obědy...

VOJNA ANEB KDYŽ CHLAPI BREČÍ

Asi bylo třeba uvolnit místo. Takže jsi odešel z domova a za pár měsíců „narukoval“.
(Poznámka pro mladší čtenáře – dříve musel absolvovat každý muž po dovršení plnoletosti vojenský výcvik. Dříve dvoutletý, ale Davida už čekal „jen“ jeden rok...)

Sám jsem se hned nahlásil na vojenskou správu, že mám po škole a chci narukovat.

Po měsíčním výcviku následovala „přísaha“ – na tu tvoji přijel dokonce tehdejší prezident Václav Havel. Přijel jsem se na přísahu podívat – bylo hrozné vedro, já se potil i v kraťasích, a vy jste tam pochodovali ve vojenských uniformách.
Předtím jsme celý měsíc cvičili – jak se seřadit, jak pochodovat. Vlastně ani nevím, jestli to bylo proto, že měl přijet prezident. Bral jsem to úplně normálně – když se nemůžeme sehrát a jít stejným krokem, tak musíme cvičit a cvičit...

Tři měsíce vojny jsi strávil v Opavě a zbytek v Janovicích nad Úhlavou. Kde to je?

Úplně na druhé straně republiky, až za městečkem Klatovy u hranic s Německem. Ale pro mě to bylo tak trochu dobrodružství a hlavně vysvobození. Po odchodu z domova jsem bydlel nějaký čas s našima a postupně se mi začaly ztrácet věci. Třeba mixér, který jsem dostal v domově, skončil v zastavárně a peníze se propily. Takže to pro mě byla pomoc, věděl jsem, že budu mít kde spát a co jíst.

To jo, ale vojna asi nebyla procházka růžovou zahradou...

Život v kasárnách mi nedělal problém. Ano, byli jsme za mříží, první měsíc jsme nesměli ven, chodili jenom po buzeráku (to je místo ve vojenském areálu, kde probíhají nástupy a nekonečné nácviky pochodování atd., pozn. autora) a cvičili... Ale díky tomu, že jsem hrál fotbal, tak jsem měl nějaké úlevy. Třeba v tom, že ostatní se sprchovali jednou nebo dvakrát týdně, ale já po každém tréninku.

A na přísný režim jsi byl zvyklý z domova.

Navíc já mám rád nalajnované, co se může, co se nemůže – a žádné výmluvy. Tehdy mi asi opravdu pomohlo, že jsem vyrůstal v domově. Na vojně nás na pokoji spalo 32 mladých chlapů a z toho polovina tam po večerech brečela, že chtějí domů za maminkou nebo manželkou. Na to, jak se dělali velcí chlapi, tak to vnitřně byli děcka. A mně ten režim služeb a cvičení vlastně vyhovoval.

Ale když tě převeleli až na druhý konec republiky...

Zase mi pomohl fotbal. Shodou okolností jsem se dostal do týmu Strážova. Byl to sice konkurenční tým oproti družstvu, kde hrála většina vojáků, takže někteří velitelé mi dokonce říkali, že to je zrada vlasti, že bych si za to mohl jít sednout, že nedostanu opušťák a kdo ví co ještě. Ale věděl jsem, že mě chtějí jenom zastrašit, a že mám na své straně lidi, kteří mi fandí.

Takže vzpomínky na vojnu jsou jen dobré? Spousta lidí si tehdy stěžovala na špatné zacházení, šikanu...

Já jsem byl hrdý voják. Kdybych tehdy nebyl zamilovaný, tak bych to na vojně podepsal a dneska bych možná pořád sloužil u armády.

KOLOTOČ A PRVNÍ CESTA DO NĚMECKA

Kde sis našel po vojné práci?

Vzal jsem místo ve stavební firmě v Brušperku, abych tam mohl pokračovat s fotbalem. Jednoho dne – byl to zrovna pátek – jsme měli

betonovat garáž, ale protože bylo po výplatě, tak se na to chlapi vybodli a zůstal jsem jen já s jedním pomocníkem. Najednou přijel člověk ve stříbrném obleku – což pro mě bylo wow, stříbrné obleky se mi vždycky líbily – a zeptal se, jestli nám může pomoci. Netušil jsem, že to je majitel toho baráku – převlékl se do montérka a řekl: „Berte mě jako přídržtašku a řekněte, co mám dělat.“ Teprve když nás vzal domů, zjistil jsem, že to je ředitel Vítkovických sléváren. Řekl nám, že by takové lidi chtěl ve své firmě. V práci mě to bavilo, ale věděl jsem, že ve slévárnách budou lepší peníze. Když jsem pak marodil a zjistil, že po zaplacení nájmu mi zůstaly čtyři stovky, tak jsem šel přímo za ním a nastoupil do sléváren. A začal takzvaný kolotoč – ranní šichty, odpolední, noční. Ty jsem si často bral dobrovolně, protože za ně bylo víc peněz.

Kuchař, stavař, slévač – to jsi už ve dvaceti měl dobrou praxi...

To byl jenom začátek. Po několika měsících mě chytly plotýnky, a když jsem byl na nemocenské, udělal jsem si výlet do Německa za přítelkyní, která tam byla na praxi. Když jsem přijel

do Lindau, kde dělala servírku v restauraci na břehu krásného jezera, říkal jsem si – tady bych chtěl pracovat. I když jsem v Německu nerozuměl ani slovo.

Takže jsi začal pracovat v Německu?

Dva týdny jsem se procházel, neměl jsem co dělat, nedomluvil jsem se... Snažil jsem se chodit do obchodů a poslouchat lidi, vzal jsem si hrdě slovník a něco málo se naučil, ale stejně jsem to neuměl použít. A každý den jsem čekal, až přítelkyně večer skončí v práci. Přišla další náhoda – chodil jsem na kafe do restaurace, kde byla majitelka Češka a měla tam české noviny, tak jsem si četl. Seznámil jsem se s ní a den před odjezdem mi řekla, že na příští rok shání někoho do kuchyně a někoho na obsluhu. Přítelkyně byla servírka a já kuchař, tak jsme to vzali. A od té doby jsem začal jezdit do Německa.

Jak se v Německu pracuje?

Nejhorší je, když se člověk nedomluví, takže jsem začínal u umývání nádobí. Pak jsem chystal kuchařům zeleninové oblohy. A jak se zlepšila moje němčina, šlo to postupně dál –

**Kdo jednou pozná Lindau,
nechce už odjet jinam...**

Konečně číšník!
Za barem to Davidovi
„chutnalo“ více
než v kuchyni.

dělal jsem pizzy, saláty, koktejly a skončil na grilu – to je vlastně nejvyšší kuchař, který dělá jenom minutky. Ale to přišlo postupně až po třech letech. Pak mi dal šéf na starost provoz celého kuchyňského provozu od objednávek surovin přes rezervace hostů až po rozpis služeb personálu.

Ale nakonec jsi z Lindau odešel. Proč?

Vaření mě bavilo, ale čím dál víc jsem chtěl pracovat jako číšník. Navíc když jsem viděl ty rozdíly v platech – moje tehdejší partnerka Katka pracovala oproti mně polovinu hodin, ale když ke svému platu připočítala tringelty, vydělala jednou tolik.

To je vážně takový rozdíl?

Katka vydělala měsíčně třeba 1500 euro (cca 38 tisíc korun), ale dalších 1500 až 2000 měla na tringeltech. Já jsem si kuchyni odkroutil každý měsíc až 360 hodin a dostal jsem 1700 euro.

Ale vrátil ses do Česka stavět.

V Německu už jsem byl dlouho, tak jsem se vrátil a ve firmě u strejdy jsme dělali střechy. Po třech letech to ale přestalo klapat, nepohodli jsme se...

ZPÁTKY DO KUCHYNĚ

Tak sis založil vlastní firmu?

To ještě ne, na to mi chyběly peníze do začátku. U strejdy jsem moc nevydělal, nebo přesněji řečeno, docela dost jsem prodělal. Věděl jsem, že jako kuchař v cizině vždycky něco najdu, tak jsem jezdil vždycky na zimní sezónu do alpských lyžařských středisek a v létě jsem v Česku dělal s bratrem střechy.

Kolik sis jako kuchař v cizině vydělal?

Když bych to zprůměroval, tak za čtyři měsíce zhruba 250 tisíc korun. A všechno, co jsem vydělal, jsem si vždycky přivezl domů.

Počkej, přece jsi musel z něčeho žít?

Když pracuješ v hotelu, tak máš ubytování

i jídlo zdarma. A nic jiného jsem nepotřeboval. Spousta kolegů jela po každé výplatě do města na nákupy, ale já jsem šetřil. Vyrázil jsem z Česka s 20 eury v kapse a za měsíc o výplatě jsem měl pořád 15 euro – žil jsem tak, abych si domů přivezl co nejvíce. Tohle mám prostě v sobě. Když jdu nakoupit, koupím vždycky něco do zásoby, kdybych měl třeba nějaký úraz a nemohl vydělávat. Takže ve špajzce musím mít vždycky čtvery fazole, dvě kila mouky takové, dvě takové a dvě takové, schované konzerwy. Tak jsem fungoval i po odchodu z domova v domě na půli cesty – po výplatě jsem si udělal 35 karbanátků a dal je do mrazáku. Když v polovině měsíce přišel brácha, že má hlad, vždycky bylo co jíst.

Tak proč jsi nezůstal v cizině celý rok? To by sis přivezl milion...

Možná i víc – když jsem dělal v jedné chatě ve Švýcarsku, bral jsem za měsíc sto tisíc. Ale to není normální život, pracuješ 28 dní v měsíci od rána do večera, daleko od civilizace. Dá se to vydržet pár měsíců, ale kdybych tam zůstal celý rok, asi se zblázním.

Takže kromě německého Lindau jsi dělal i ve Švýcarsku?

A taky v Rakousku, ale stejně jsem se nakonec vrátil do Lindau, to je prostě moje zamilované místo. Odkroutil jsem si tam ještě další dvě sezóny.

Co jsi s tolika penězi dělal?

Něco šlo na dluhy, ale většinu jsem rozpůjčoval. Když se po zimě rozkřiklo, že se vrátil David a je v balíku, tak začali chodit kluci, se kterými jsem vyrůstal v domově. Každý měl nějaké průsery, exekuce... a mi to nedalo a vždycky jsem jim pomohl. Slibovali, že vrátí do měsíce nebo nejspíše za půl roku, ale většinou to byly jenom sliby. V té době jsem ztratil strašně moc peněz a taky kamarádů.

JAK VZNIKLY DOBRÉ STŘECHY

Nakonec ses ale přece jen poučil?

Peníze z těch posledních štací už jsem si ušetřil a založil firmu. Původně jsme to plánovali společně s bráchou, ale ten se nakonec na podnikání vykašlal a šel do státního.

Jaké byly začátky firmy?

Bylo to těžké období. Moc jsem v tom neuměl chodit a nechápal jsem, že když nějaké firmě postavíme dobrou střechu, tak nám za ni nezaplatí. Teprve později jsem zjistil, že je to v Česku bohužel normální. Navíc když bratr odešel, zůstaly mi na hřbetě všechny rozdělané zakázky a nevěděl jsem, co dřív. Ale nakonec jsme to do konce roku nějak zvládli...

Původně jsi fungoval jako takzvaný „ičař“, který podniká na sebe. Proč sis založil firmu Dobré střechy jako „eseróčko“ neboli společnost s ručením omezeným?

Těch důvodů bylo víc. Jedním z nich jsou zakázky – když děláš jako „ičař“, tak se nedostaneš k velkým zakázkám, nemůžeš se hlásit do veřejných výběrových řízení.

Jak Dobré střechy fungují?

Firmu jsem založil v únoru 2018, ale neplánoval jsem, že to bude nějaký velký kolos, pořád jsem počítal s tím, že budeme dělat ve třech čtyřech lidech. Jenže jsme začali dostávat větší a větší zakázky, tak jsem musel najímat subdodavatele. Dneska má firma tři zaměstnance a k tomu mám dvě party zhruba po osmi lidech, které pro nás dělají.

Daří se to ukočírovat?

První rok jsme ušmudlali obrát 4 miliony, druhý rok už to bylo 8 milionů. Za rok 2020 ještě nemám všechno spočítané, ale bude to kolem 16 milionů... Což by byl ideální stav, kdyby všichni odběratelé platili, jak mají, jenže každého druhého musím o peníze uhánět.

891.000 Kč

Život podnikatele je velký boj. Skoro milion Davidovi dluží firma, pro kterou před časem dělal střechu a dovolil majiteli, aby si na něj bral materiál ve stavebninách. Dneska mu majitel nebere telefon...

Co jako šéf a majitel firmy děláš? Jsi každý den na střeše, nebo spíše jezdíš na schůzky a kávičky?

Mám vlastně tři party, takže to hlavně musím ukočírovat. Jezdím po stavbách na kontrolní dny, předávky. A ty schůzky k tomu patří – kluci se mi smějou, že jenom jezdím po kávičkách. Ale neuvědomuji si, že bez kávičky bych zakázky, díky kterým mají každý měsíc výplatu, nedostal. Prodat tu práci a přesvědčit investora – to je moje práce. Ale na střeše jsem i tak dost často. Když hoří termín, tak obleču montérky a makám s klukama, často i o víkendech. A k tomu všemu dělám všechny papíry plus podklady pro veřejné zakázky, tam se musím ještě hodně učit. Když připravuješ papíry pro výběrové řízení, je to doslova papírová válka.

Kolik střech jste v minulém roce zvládli?

To bych musel zapnout počítač, bylo toho hodně. Když vezmu ty největší zakázky – Základní škola v Ústí, tři projekty pro Fakultní nemocnici Ostrava, Myšinec... Pak jsme dělali nějaké věci pro bytové družstva, rodinné baráky...

Nepřemýšlíš někdy o tom, že v kuchyni to byly zlaté časy? Odpracoval sis svoje a dostal za to každý měsíc peníze...

Teď se musím o ty peníze hádat, spočítat, abych měl pro kluky na výplaty, nakoupit materiál na další stavby od plechů až po poslední šroubek. Navíc všem zajišťuji kompletní servis, třeba nářadí nebo montérky, vlastním zaměstnancům i ičařům, i když těm bych nemusel.

Takže v kuchyni byl větší klídek?

Jako kuchař nebo číšník pracuješ ve stresu dvě hodiny denně – před hlavním návalem hostů. Vždycky jsem dělal v lyžařském středisku,

kde přišli lidé v poledne na oběd, nebo v přístavu, kde se nahrnula spousta lidí, když přistála loď. Po dvou hodinách všechno opadlo a byl klid. Teď mám stres vlastně pořád – nikdy nevím, kdy mi zavolá investor, že je nějaký průser, nebo kdo se večer opije a ráno mi nepřijde do práce. V restauraci jsem dělal tak, abych dostal výplatu já, dneska musím zajistit peníze, aby dostali výplatu kluci.

ZPÁTKY NA TÁBORY

Teď ses usadil v Česku a častěji tě vidíme i na našich akcích. Když bys mohl mít třeba o Vánocích konečně volno, přijedeš vařit na akci pro děťáky...

Když teď vidím děcka, jak přijedou na víkendovku nebo na tábor... Pořád to ve mně je, ty vzpomínky na soutěže, jak jsem chtěl být nejlepší. Možná to zní blbě, ale mám radost, když můžou děcka prožívat to, co jsem si jako malý užil já.

A tak jsi nám na Myšinci postavil i nový „domeček“ pro vedoucí. (Dole foto ze stavby.)
Rozpočet byl tak našponovaný, že bylo už pře-

dem jasné, že na tom nevydělám ani korunu. Nakonec se ještě snížila dotace... Ale když jsme začali ten starý dům bourat, rozhodl jsem se, že místo nějakých 46 metrů čtverečních ho rozšířím přibližně na 80, ať to stojí, co to stojí.

Chtěl jsem to udělat tak, aby tam bylo příjemné spaní a zázemí pro vedoucí a k tomu nějaká místnost, kde by si mohli večer sednout. S firmou K&K HOME jsme se dohodli, že do toho půjdeme, i kdybychom to měli dotovat. Slovo dalo slovo, projekt jsme zvětšili a nakonec za něj zaplatili o dost víc, než jsme dostali.

Co to znamená „o dost“?

Nemám to ještě přesně spočítané, ale zhruba 600 tisíc. Upřímně – kdybych tam nestrávil dětství, tak postavíme podle projektu 2+1, sprchu, záchod a tím by to haslo. Ale abych ze sebe nedělal hrdinu – hodně mi pomohli i přátelé, třeba firma Coleman S.I., která přispěla 80 tisíc.

Štve tě to, žes tam nechal tolik peněz, nebo máš radost?

Když jsme tam byli naposled a budova se díky podlahovému topení (které v původním

S přítelkyní Blankou se poznal ve dvanácti, v dalších letech si dali několikrát vzájemně košem

Dnes s ní vychovává „syna“. Gabriel není jeho, ale nedá na něj dopustit

projektu taky nebylo) vyhrála, tak musím říct, že mě to zahřálo i vnitřně. Měl jsem radost, že tam spíme. A hlavně jsem měl radost za Ivanu, protože vím, jak tam jako kuchařka chodila spát do objektu, ve kterém se vlastně už nedalo bydlet. Vnitřně mě hřálo to, že už jí nad hlavou neběhají myši...

PLAYBOY, KTERÝ VYCHOVÁVÁ AUTISTU

Když jsi jezdil jako prcek na tábory, říkali ti Playboy. Kolem každého prstu pět holek, a později s tebou chtěla mít každá druhá modrookého blondáčka...

To bych asi moc nekomentoval (smích). Ve skutečnosti je to tak, že se svojí přítelkyní Blankou jsem začal poprvé chodit ve třinácti, a právě když jsem se vrátil z toho tábora „za trest“, tak mi dala košem.

Ted' jste spolu už nějakých šest let, tak kdy se narodí malý Bernklau?

Upřímně řečeno – z toho, že bych měl dítě, mám extrémní respekt. Možná i strach, aby se to nedostalo do takové situace, v jaké jsem vyrůstal já. Vidím to kolem sebe pořád – každý, kdo byl v domově, tak říká, že nikdy nedopustí, aby se něco takového stalo, ale stává se. A docela často.

Je to můj vnitřní strach – co kdybych to nezvládl? Jsem pořád v práci, víkend nevíkend. Možná by to bylo to pouto, které by mě táhlo domů, udělat si fixní pracovní dobu, v pět to zabalit a víkendy mě neotravujte...

Přesto ale jednoho „syna“ máš – s Blankou vychováváte autistu.

Gabču znám úplně od malička, když se ještě plazil v plínkách. Přirostl mi k srdci, jako by to bylo moje dítě. Když začalo být jasné, že je autista, bylo mi ho strašně líto – tím ale nechci říct, že ho mám rád z lítosti. Bude můj navždy, i kdyby nám to třeba s Blankou nefungovalo – nechci dopustit, aby se něčím trápil. Jasné, bude se trápit tím, že je jiný, ale nechci, aby strádal. On za to nemůže, že táta je v Itálii a on s maminou tady.

Jaký je život s malým autistou?

Když byl menší, tak jsem ten rozdíl ani neviděl. Měl svoje stavy, ale pro nezasvěceného to spíš vypadalo, že je rozmazlený fracek. Všechno se začalo projevovat postupně. Blanka řešila různé alternativy výchovy, co by mu mohlo pomoci, až jsme se dostali do Bratislavy na kliniku Avare. Původní představa byla, že tam pojedeme dvakrát třikrát, ale nakonec jsme tam jezdili přes dva roky. Díky tomu je to dneska úplně jiný člověk. Už to není ten autista, který by seděl v křesle a dělal skřeky, je z něho inteligentní kluk. Autista v něm zůstal, ale je to sto a jedna. Když mi dneska něco přečte, tak z toho mám strašnou vnitřní radost.

NEŘEST? VSADIT SI PROSTĚ MUSÍM

Usadil ses, staráš se o rodinu, vedeš firmu, pomáháš na akcích pro děťáky, nekouříš a piješ, jen když chceš. Máš vůbec nějakou neřest?

Blanka by asi řekla, že jsem workholik. Ale ty chceš slyšet asi jiný příběh?

Třeba ten o tvé sázkařské kariéře...

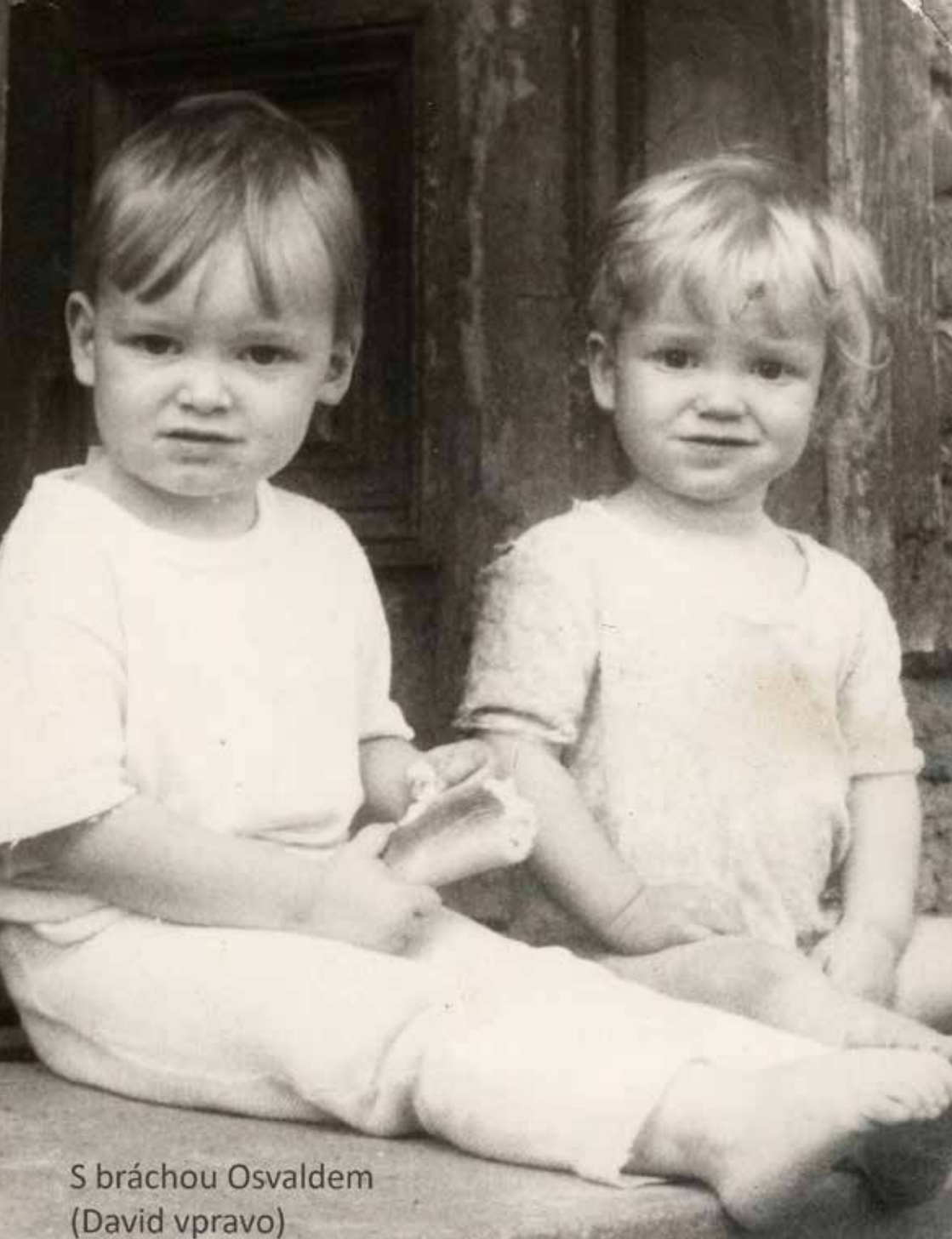
Ta začala někdy ve dvanácti letech, když jsem byl ještě doma. Taťka chodil na pivo do hospody, kde byly dva automaty, říkalo se jim ruleta. Koukal jsem na to několik dní a pak jsem jim začal říkat, co mají mačkat. Když už tam byli jen známí, tak otec hrál na jednom a já na druhém.

Vyhrával jsi?

Záleží na tom, co přijde. Jak přišly v linii tři obrazy, hrálo se o jackpot a v tom věku už jsem věděl, v jaké kombinaci to chodí. Hrál se na dvoukoruny, taťka si vyměnil za dvě stovky a já jsem z toho dostal dvacet korun.

Takže jsi vyhrával nebo prohrával?

Pro mě to byla jen zábava, ale otec byl schopný prohrát za večer šest tisíc, celý invalidní důchod. Naházet tam dvě stovky, pak další dvě stovky, pak ještě další, a když se nedařilo, chtěl to pořád zpátky a druhý den nebylo co jíst.

S bráchou Osvaldem
(David vpravo)

Odradilo tě to, nebo jsi pokračoval?

Hrál jsem i v domově – to už byly pětikoruny, potom papírovky. Po odchodu z domova, než jsem šel na vojnu, mi chodila podpora. Ale zároveň jsem si vydělával bokem, z toho jsem zaplatil nájem, odložil peníze na jídlo a dávky jsem naházel do automatů. Říkal jsem si, že to je šance, jak z těch pár tisíc od sociálky udělat slušné peníze. Krásné bylo, když se mi za čtyřicet korun podařil vyhrát jackpot osm tisíc, to byl asi největší úspěch v té době. Ale do toho člověk strašně rychle spadne, hodně jsem prohrával. Přišly mi od státu tři a půl tisíce a během hodiny jsem byl schopný to zlikvidovat.

Ted' už automaty nehraješ?

To už dávno ne, ale sázím na sport. Začal jsem už na učňáku, kde jsem si poprvé vsadil takzvaný toaletní papír za dvacet korun, to je sázka na hodně zápasů, kde je šance na obrovskou výhru.

JAK BY TO DOPADLO?

„Když už nebylo doma co jíst a šel jsem za školu, občas jsem něco v obchodě ukradl. Byly to drobnosti – salám, pár rohlíků na svačinu... Tohle jsem jednou řekl vychovatelce, že mě domov zachránil, protože bych byl baraba. Vychovatelka mě překvapila – prý bych tak neskončil, protože to nemám v povaze. Nevím, jestli to neřekla jen proto, aby mě uchlácholila, ale každopádně mě to potěšilo.“

Vyhráváš nebo prohráváš?

Dneska už je to jiné. Když sázíš přes internet a zaregistruješ se, tak máš přesný přehled, kolik jsi kdy vsadil, kolik vyhrál a kolik prohrál. Takže si vsadím občas pro zábavu a hlídám, abych byl pořád v plusu.

**VLOŽENO PRO UZÁVĚRCE:
VZKAZ PRO AUTORA ROZHOVORU**

Vždy jsem se snažil být trochu jiný, než moji vrstevníci. Stal ses mou oporou, která se mi snažila ukázat nějaký směr. Někdy to bylo jednodušší, někdy zase až moc složitě. Postupem času si uvědomuji, že jsem člověku, který byl pro mě něco jako můj brácha, nikdy nepoděkoval. I ty máš velký podíl na mém životě a ty to moc dobře víš a já ti za to děkuji. Mám pocit, že jsem ti nikdy nepoděkoval za věci, které jsi dělal a které děláš. Pokračuj v tom. I když to nebude vždy jednoduché, dává to smysl. Za sebe ti ještě jednou děkuji. Vláš, klobouk dolů!

David

